

Lausuntopyyntö ehdotuksesta tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiseksi tavoitteiksi

Johdanto

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoanne ehdotuksesta tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiseksi tavoitteiksi julkiselle hallinnolle.

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet edistävät pääministeri Marinin hallitusohjelman tietopolitiikan tavoiteita. Ehdotus on laadittu Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen (TiHA) hankkeessa laajassa sidosryhmäyhteistyössä. Valmistelun pohjana on ollut tietopoliittinen selonteko vuodelta 2019. Tietopolitiikan sisältöä ja käsitteitä on avattu vuonna 2020 ilmestyneessä tietopolitiikkaoppaassa.

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet viimeistellään lausuntokierroksen myötä. Hyväksymismenettely päätetään myöhemmin ja toimeenpanoa valmistellaan.

Tausta

Julkisten tietovarantojen saaminen aiempaa laajempaan käyttöön hyödyttää koko yhteiskuntaa lisäten toiminnan avoimuutta, mahdollistaen hallinnon kehittämisen sekä parantaen kansalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Tiedon laajempi saatavuus edesauttaa tutkimusta, kehittämistä, liiketoimintaa ja innovointia.

Tiedon saatavuus, hyödynnettävyys ja käytettävyys sekä toissijaisen käytön erilaiset muodot ovat merkittäviä tekijöitä parannettaessa suomalaisen julkisen sektorin tuottaman tiedon roolia ja arvoa erilaisilla tietomarkkinoilla. Julkisen sektorin hallussa olevan tiedon oikea-aikainen ja -sisältöinen hyödyntäminen muun muassa sosiaalisen inklusion vahvistamisessa ja aluekehityksessä tuottaa hyötyjä sekä julkiselle että yrityssectorille.

Tässä ehdotuksessa on kuvattu konkreettisia strategisia tavoitteita edellä mainittujen hyötyjen saavuttamiseksi.

Ehdotus strategisista tavoitteista on valmisteltu avoimesti sekä eri sidosryhmiä ja asiantuntijoita osallistavasti. Syksyn 2020 aikana järjestettiin kolme valmistelutilaisuutta: ensimmäinen julkisen hallinnon edustajille, toinen kaikille avoin ja kolmas kuntasektorin edustajille. Yhteensä tilaisuuksiin osallistui yli 300 henkilöä. Tilaisuuksissa osallistujilla oli mahdollisuus tunnistaa tiedon hyödyntämisen ja avaamisen kehitystarpeita, ideoida strategisia tavoitteita sekä kommentoida tavoitteiden luonnosta.

Valmistelutilaisuuksien jälkeen luonnos strategisista tavoitteista julkaistiin avoimesti verkossa, jossa siihen oli mahdollisuus antaa kommentteja. Luonnos strategisista tavoitteista viimeisteltiin ehdotukseksi virkatyönä ja konsulttien avustuksella.

Tavoitteet

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteiden tavoitteena on syventää tietopolitiikan johtamista ja tehdä julkisen tiedon avoimuudesta koko tietopolitiikan kantava periaate. Strategiset tavoitteet koskevat Suomen julkisen hallinnon toimijoita.

Strategiset tavoitteet on jaettu neljään eri teemakokonaisuuteen: 1) Ohjaus, koordinaatio ja yhteistyö, 2) strategia ja toiminta, 3) tiedon hallinta ja 4) mahdollistajat. Kunkin teeman alla on kuvattu teemaan liittyvät strategiset tavoitteet. Kukin strateginen tavoite sisältää päätavoitteen ja sitä tukevat alatavoitteet sekä tavoitteen toteutumisella tavoitellut pitkän aikavälin vaikutukset.

Strategiset tavoitteet viimeistellään lausuntokierroksen myötä kesään 2021 mennessä. Hyväksymismenettely päätetään myöhemmin ja toimeenpanoa valmistellaan.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä. Lausuntoja voivat antaa myös muut kuin jakelussa mainitut tahot. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi valtiovarainministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan pyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti. VAHVA-järjestelmää käyttävien ministeriöiden on muistettava arkistoida vastauksensa myös VAHVA-järjestelmään tunnisteella VN/5300/2021.

Aikataulu

Kirjalliset lausunnot ehdotuksesta pyydetään toimittamaan lausuntopalvelu.fi:n kautta viimeistään 30.4.2021 kello 16:15 mennessä. Lausunnon voi toimittaa myös sähköpostitse valtiovarainministeriön kirjaamoon valtiovarainministerio@vm.fi diaarinumerolla VN/5300/2021.

Valmistelijat

Olli-Pekka Rissanen, johtava asiantuntija, olli-pekka.rissanen(at)vm.fi, p. 029 553 0364
Tanja Lahti, hankepäällikkö, tanja.lahti(at)vm.fi, p. 029 553 0650

Linkit

<https://vm.fi/hanke?tunnus=VM043:00/2020> - Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hanke

<https://vm.fi/tietopoliittinen-selonteko> - Tietopoliittinen selonteko / Informationspolitisk redogörelse

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162582/VM_2020_80.pdf?sequence=1 - Tietopolitiikkaopas / Informationspolitisk handbok

<https://vm.fi/sv/projekt?tunnus=VM043:00/2020> - Projektet Utnyttja och öppna information

Liitteet:

[FINAL_TiHA_TP1_Lausuntopyyntö_suomi.pdf](#) - Lausuntopyyntö ehdotuksesta tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisiksi tavoitteiksi

[FINAL_TiHA_TP1_Ehdotus tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisiksi tavoitteiksi_LAUSUNTOKIERROS.docx](#) - Ehdotus tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisiksi tavoitteiksi

[FINAL_TiHA_TP1_Ehdotus tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisiksi tavoitteiksi_LAUSUNTOKIERROS.pdf](#) - Ehdotus tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisiksi tavoitteiksi

[FINAL_TiHA_TP1_Lausuntopyyntö_ruotsi.pdf](#) - Begäran om utlåtande om de strategiska målen för att utnyttja och öppna information

[FINAL_TiHA_TP1_Förslag till strategiska mål för att utnyttja och öppna data_LAUSUNTOKIERROS.docx](#) - Förslag till strategiska mål för att utnyttja och öppna data

[FINAL_TiHA_TP1_Förslag till strategiska mål för att utnyttja och öppna data_LAUSUNTOKIERROS.pdf](#) - Förslag till strategiska mål för att utnyttja och öppna data

Jakelu:

Aalto-korkeakoulusäätiö sr
Ahvenanmaan Ammattikorkeakoulu
Ahvenanmaan käräjäoikeus
Ahvenanmaan oikeusapu- ja edunvalvontatoimisto
Ahvenanmaan valtionvirasto
Akaan kaupunki
A-Kruunu Oy
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuksen kaupunki
Alko Oy
Altia Oyj
Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortio AMKIT
Arctia Oy

Arene
Arkistoyhdistys ry
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
Auran kunta
Baltic Connector Oy
Boreal Kasvinjalostus Oy
Celia
Centria ammattikorkeakoulu
Cinia Oy
Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy
Digi- ja väestötietovirasto
DigiFinland (SoteDigi) Oy
Eduskunnan kanslia
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Electronic Frontier Finland ry
Elinkeinoelämän keskusliitto
ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus)
Eläkesäätiöyhdistys ESY ry
Eläketurvakeskus
Energieateollisuus ry
Energiavirasto
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Eskoon Sosiaalipalvelujen kuntayhtymä
Espoon kaupunki
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Etelä-Karjalan Koulutuskuntayhtymä
Etelä-Karjalan käräjäoikeus
Etelä-Karjalan pelastuslaitos
Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeus
Etelä-Pohjanmaan liitto kuntayhtymä
Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoitopiirin
Etelä-Pohjanmaan te-toimisto
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon käräjäoikeus
Etelä-Savon maakuntaliitto
Etelä-Savon pelastuslaitos
Etelä-Savon te-toimisto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Eteva kuntayhtymä
Etila
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
Ficom

Finavia Oyj
Fingrid Oyj
Finnair Oy
Finn-ARMA korkeakoulujen yhteistyöverkosto
Finnpilot Pilotage Oy
Finnvera Oyj
Forssan kaupunki
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä (FSHKY)
Fortum Oyj
Gasum Oy
Geologian tutkimuskeskus
Governia
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu Oy
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki
Hankasalmen kunta
Hansel Oy
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Haus Kehittämiskeskus Oy
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin hovioikeus
Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä (HUS)
Helsingin käräjäoikeus
Helsingin pelastuslaitos
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL
Helsingin yliopisto
Hevosopisto Oy
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Honkajoen kunta
HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Huoltovarmuuskeskus
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hämeen ammattikorkeakoulu Oy
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Hämeen te-toimisto
Hämeenkyrön kunta

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Hämeenlinnan kaupunki
Hätäkeskuslaitos
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilmatieteen laitos
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Inkoon kunta
Innovaatiorahoituskeskus Business Finland
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Itä-Lapin kuntayhtymä
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
Itä-Savon Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen hovioikeus
Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä
Itä-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä (ISLAB)
Itä-Suomen Päihdehuollon kuntayhtymä
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan käräjäoikeus
Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
Janakkalan kunta
JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä
Joensuun kaupunki
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
Jokilaaksojen pelastuslaitos
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juuan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän Koulutuskuntayhtymä
Jyväskylän yliopisto
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Järviseudun Koulutuskuntayhtymä
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Kaakkois-Suomen te-toimisto
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta

Kainuun ELY-keskus
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä
Kainuun käräjäoikeus
Kainuun liitto
Kainuun pelastuslaitos
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Kainuun te-toimisto
Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kansallisarkisto
Kansallisarkiston digitaaliarkisto
Kansalliskirjasto
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen käräjäoikeus
Kanta-Hämeen pelastuslaitos
Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Kaustisten kunta
Keiteleen kunta
Kemijoki Oy
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
Kemiönsaaren kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren pelastuslaitos
Keski-Pohjanmaan Koulutusyhtymä
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Pohjanmaan sairaanhoidopiiri
Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä
Keski-Suomen ELY-keskus
Keski-Suomen käräjäoikeus
Keski-Suomen liitto
Keski-Suomen pelastuslaitos
Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä

Keski-Suomen te-toimisto
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä
Keskusrikospoliisi
Keuruun kaupunki
KEVA
Kihniön kunta
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kinnulan kunta
Kirkkonummen kunta
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kunta
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki
Kolarin kunta
Kolpeneen Palvelukeskuksen kuntayhtymä
Konkurssiasiamiehen toimisto
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Korpelan Voima kuntayhtymä
Korsnäsin kunta
Kosken kunta
Kotimaisten kielten keskus
Kotkan kaupunki
Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Kouvolan kaupunki
Kriisinhallintakeskus
Kristiinankaupungin kaupunki
Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kaupunki
Kuhmon kaupunki
Kunnallisarkistoyhdistys ry
Kuntarahoitus Oyj
Kuntayhtymä Kaksineuvoinen
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kust-Österbottens samkommun för social- och primärhälsovård
Kuusamon kaupunki
Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijäyhtymä
Kymenlaakson liitto
Kymenlaakson käräjäoikeus
Kymenlaakson pelastuslaitos
Kymenlaakson sairaanhoitopiiri

Kyyjärven kunta
Kårkulla samkommun
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
LAB-ammattikorkeakoulu
Lahden ammattikorkeakoulu
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ammattikorkeakoulu Oy
Lapin ELY-keskus
Lapin käräjäoikeus
Lapin liitto
Lapin pelastuslaitos
Lapin Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Lapin te-toimisto
Lapin Yliopisto
Lapinjärven kunta
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto
Lapsiasiavaltuutettu
Lapuan kaupunki
Laukaan kunta
Laurea-ammattikorkeakoulu Oy
Leijona Catering oy
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Limingan kunta
Liperin kunta
Logistiikkayritysten liitto
Lohjan kaupunki
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen ky
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
Loviisan kaupunki
Luhangan kunta
Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Lumijoen kunta
Luodon kunta
Luonnonvarakeskus

Luumäen kunta
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Pohjan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Maa- ja metsätalousministeriö
Maahanmuuttovirasto
Maalahden kunta
Maanmittauslaitos
Maanpuolustuskorkeakoulu
MaaS Global
Markkinaoikeus
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Meri-Lapin kuntapalvelut liikelaitoskuntayhtymä
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy
Metsähallitus
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
Motiva Oy
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Museovirasto
Mustasaaren kunta
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Neste Oyj
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nordic Morning Group Oy
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Närpiön kaupunki
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Open Knowledge Finland
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Optima samkommun

Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistö kuntayhtymä
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy
Oulun kaupunki
Oulun käräjäoikeus
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä (OSEKK)
Oulun yliopisto
Oulunkaaren kuntayhtymä
Outokummun kaupunki
Oy Vaasan ammattikorkeakoulu - Vasa yrkeshögskola Ab
Padasjoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Patentti- ja rekisterihallitus
Patria Oy
Pedersören kunta
Peimarin koulutuskuntayhtymä
Pelastusopisto
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Pertunmaan kunta
Peruspalvelukuntayhtymä Kallio
Peruspalvelukuntayhtymä Selänne
Perusturvakuntayhtymä Akseli
Perusturvakuntayhtymä Karviainen
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pietarsaaren kaupunki
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan käräjäoikeus
Pirkanmaan liitto
Pirkanmaan pelastuslaitos
Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Pirkanmaan te-toimisto
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan käräjäoikeus
Pohjanmaan pelastuslaitos
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä
Pohjois-Karjalan käräjäoikeus
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä

Pohjois-Karjalan te-toimisto
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Pohjois-Pohjanmaan te-toimisto
Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymä
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Savon pelastuslaitos
Pohjois-Savon Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Pohjois-Savon te-toimisto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä
Poliisiammattikorkeakoulu
Poliisihallitus
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki
Posion kunta
Posti Oyj
Professoriliitto
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustushallinnon rakennuslaitos
Puolustusministeriö
Puumalan kunta
Pyhtään kunta
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen käräjäoikeus
Päijät-Hämeen liitto
Päijät-Hämeen pelastuslaitos
Päijät-Hämeen sairaanhoidopiiri
Pälkäneen kunta
Pääesikunta
Pöytyän Kansanterveystyön kuntayhtymä
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä
Raaseporin kaupunki
Raision kaupunki
Raision Seudun Koulutuskuntayhtymä
Rajavartiolaite
Rantasalmen kunta
Ranuan kaupunki

Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Riihimäen Seudun Terveyskeskuksen kuntayhtymä
Rikosseuraamuslaitos
Ristijärven kunta
Rovaniemen hovioikeus
Rovaniemen kaupunki
Rovaniemen Koulutuskuntayhtymä
Ruokavirasto
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saamelaiskäräjät
Saarijärven kaupunki
Saimaan ammattikorkeakoulu Oy
Sallan kunta
Salon kaupunki
Salon Seudun Koulutuskuntayhtymä
SAMOK
SASKY koulutuskuntayhtymä
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy
Satakunnan ELY-keskus
Satakunnan koulutuskuntayhtymä
Satakunnan käräjäoikeus
Satakunnan pelastuslaitos
Satakunnan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Satakunnan te-toimisto
Satakuntaliitto
Satamaoperaattorit Ry
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savon Koulutuskuntayhtymä
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy
Seinäjoen kaupunki
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Senaatti-kiinteistöt
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta

Sisäministeriö
Sisä-Savon Terveydenhuollon kuntayhtymä
Siuntion kunta
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Solidium Oy
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomainen (Findata)
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Statens ämbetsverk på Åland
Sulkavan kunta
Suojelupoliisi
Suomen Akatemia
Suomen Erillisverkot Oy
Suomen evankelis-luterilainen kirkko
Suomen Humanistinen Ammattikorkeakoulu Oy
Suomen Ilmailuopisto Oy
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto SITRA
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Lauttaliikenne Oy
Suomen Malminjalostus Oy
Suomen metsäkeskus
Suomen Ortodoksinen kirkko
Suomen Paikallisliikenneliitto ry
Suomen Rahapaja Oy
Suomen Satamaliitto ry
Suomen Siemenperunakeskus Oy
Suomen Standardisoimisliitto SFS ry
Suomen Teollisuussijoitus Oy
Suomen Viljava Oy
Suomen Yliopistokiinteistöt Oy
Suomen yliopistokirjastojen verkosto FUN
Suomen yliopistot UNIFI ry
Suomen ympäristökeskus SYKE
Suomen Yrittäjät
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Suupohjan Elinkeinotoimen kuntayhtymä
Suupohjan Koulutus kuntayhtymä
Suupohjan peruspalveluliikelaitos kuntayhtymä
Svenska Handelshögskolan
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Säteilyturvakeskus
Säätiöt ja rahastot ry
Taideyliopisto
Taipalsaaren kunta
Taiteen edistämiskeskus

Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen ammattikorkeakoulu Oy
Tampereen kaupunki
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä
Tampereen yliopisto
Tapio Oy
Tasa-arvovaltuutettu
Tasavallan presidentin kanslia
Teollisen yhteistyön rahasto Finnfund
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Tieteellisten seurain valtuuskunta
Tieteen Tietotekniikan keskus CSC Oy
Tieteentekijöiden liitto ry
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tilastokeskus
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Traffic Management Finland Oy (TMFG)
TTY-säätiö
Tulli
Tuomioistuinvirasto
Turun ammattikorkeakoulu Oy
Turun hallinto-oikeus
Turun hovioikeus
Turun kaupunki
Turun yliopisto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Tutkimuslaitosten yhteenliittymä TULANET
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tuusulan Seudun Vesilaitos kuntayhtymä
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työeläkevakuuttajat TELA
Työterveyslaitos
Työtuomioistuin
Ulkoministeriö
Ulkopoliittinen instituutti
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenkaarlebyyn kaupunki
Uudenkaupungin kaupunki

Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä
Uudenmaan te-toimisto
Uuraisten kunta
Vaalan kunta
Vaalijalan kuntayhtymä
Vaasan hallinto-oikeus
Vaasan hovioikeus
Vaasan kaupunki
Vaasan yliopisto
Vakuutusosasto
Valkeakosken kaupunki
Valkeakosken seudun koulutus kuntayhtymä
Valtakunnansyyttäjänvirasto
Valtakunnanvoudinvirasto
Valtiokonttori
Valtion kehitysyritys Vake Oy
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus
Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori
Valtioneuvoston kanslia
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki
Vapo Oy
Varastokirjasto
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen käräjäoikeus
Varsinais-Suomen Lastensuojelukuntayhtymä
Varsinais-Suomen liitto
Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Varsinais-Suomen te-toimisto
Vasa Sjukvårdsdistrikt Samkommun-Vaasan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä
Vatajankosken Sähkön kuntayhtymä
Vehmaan kunta
Veikkaus Oy
Verohallinto
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vesilaitosyhdistys ry
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki

Virve Tuotteet ja Palvelut Oy
VR-yhtymä
VTT Oy
Väylävirasto
Vöyrin kunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Yksityiset keskusarkistot ry
Yleisradio Oy
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä
Ylöjärven kaupunki
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Yrkeshögskolan Arcada Ab
Yrkeshögskolan Novia
YTHS
Åbo Akademi
Ålands arbetskrafts- och studieservicemyndighet
Ålands förvaltningsdomstol
Ålands landskapsregering
Ähtärin kaupunki
Älykkään liikenteen verkosto – ITS Finland ry
Äänekosken Ammatillisen Koulutuksen kuntayhtymä
Äänekosken kaupunki
Österbottens förbund - Pohjanmaan liitto kuntayhtymä

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet

Voitte kirjoittaa lausuntonne tähän vastauskohtaan ja/tai alla oleviin teemakohtaisiin vastauskohtiin.

Ovatko strategiset tavoitteet kokonaisuutena realistisia ja ovatko ne vaikuttavia?

Teema 1: Ohjaus, koordinaatio ja yhteistyö

Ovatko teeman 1 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Tavoite 1.1

Päätavoite

Tiedon hyödyntämistä ja avaamista ohjataan ja koordinoidaan valtakunnallisesti.

Alatavoitteet

- Tiedonhallintalautakunta vastaa tiedon hyödyntämisen ja avaamisen ohjaamisesta ja koordinoinnista, ja sen tukena toimii sektorikohtaisia ja muita yhteistyöryhmiä.
- Tiedon hyödyntämiselle ja avaamiselle on luotu tiekartta 2021–2030, jossa on määritelty konkreettiset kehitystoimenpiteet.
- Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen on koordinoitu muiden kansallisten tietoon liittyvien ohjelmien ja hankkeiden kanssa.
- Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen on otettu osaksi tulossopimuksia.

Vaikutus

Tietopolitiikan johtaminen, päätöksenteko ja toimeenpano kehittyvät nykyistä määrätietoisemmaksi ja linjakkaammaksi. Konkreettisten kehitystoimenpiteiden ja tulosten aikaansaaminen vauhdittuu. Laaja-alaisten poikkihallinnollisten kehityshankkeiden koordinointi paranee ja päällekkäinen kehitystyö saadaan minimoitua. Kehityshankkeista saadaan enemmän hyötyjä ja vaikuttavuutta, kun ne on koordinoitu muiden ohjelmien ja hankkeiden kanssa ja yhteistyö eri osapuolten välillä tiivistyy. Julkisen hallinnon organisaatioille tulee selkeästi määritelty ja tulossopimuksellinen vastuu hyödyntää ja avata tietoa.

Tavoite 1.2

Päätavoite

Selkeytetään lait, asetukset ja määräykset sekä periaatteet ja linjaukset yhdenmukaisiksi mahdollistamaan tiedon tehokkaampi hyödyntäminen.

Alatavoitteet

- Lainsäädäntö ja muu sääntely on tarkistettu ja päivitetty siten, että esteitä tiedon turvallisille käyttötarkoituksille ei ole.
- Tiedon luovuttamiseen ja avaamiseen liittyvät sopimus- ja lisenssiehdot on yhtenäistetty.
- Lainsäädäntö ja määräykset velvoittavat avaamaan kaikki julkisin varoin tuotetut julkisen hallinnon tietoaaineistot, mikäli sitä ei estä joku perusteltu syy (esim. tieto salassa pidettävää, tietosuoja, tietoturva, immateriaalioikeudet).

Vaikutus

Suomeen muodostuu ajanmukainen, kansainvälisesti kilpailukykyinen ja jatkuvasti kehittyvä lainsäädäntö, joka tukee ja edistää tiedon hyödyntämistä ja avaamista sekä luo uusia käyttömahdollisuuksia tiedolle. Julkisin varoin tuotetun tiedon avaamisesta tulee osa normaalia lakisääteistä toimintaa. Kaikki julkisin varoin tuotetut tietoaaineistot tulevat avatuksi, ja myös aiemmin lainsäädännön esteiden vuoksi avaamatta jääneet tietoaaineistot saadaan avattua, jolloin saatavilla olevan tiedon määrä kasvaa merkittävästi. Tiedon hyödyntäminen yli organisaatio-, hallinnonalan ja sektorirajojen helpottuu, mikä tehostaa toimintaa, parantaa palveluita ja mahdollistaa kokonaan uudet innovatiiviset tietopohjaiset palvelut. Tiedon hyödyntämisestä ja avaamisesta julkisessa hallinnossa tulee harmonisoidumpaa selkeiden yhteisten pelisääntöjen mukaisesti.

Tavoite 1.3

Päätavoite

Tiedon hyödyntämiseksi ja avaamiseksi tehdään laajasti yhteistyötä yli sektorirajojen julkisen, yksityisen ja 3. sektorin kesken sekä kansainvälisesti.

Alatavoitteet

- Suomi osallistuu aktiivisesti kansainvälisiin tiedon hyödyntämisen ja avaamisen yhteistyöelimiin ja yhteistyöverkostoihin sekä pyrkii vaikuttamaan niiden toimintaan.
- Suomi osallistuu EU:n datastrategian määrittämiseen ja toimeenpanee sen tavoitteita.
- Suomi kehittää tiedon hyödyntämisen ja avaamisen sektorirajat ylittäviä yhteistyöverkostoja ja ekosysteemejä sekä osallistuu niiden toimintaan aktiivisesti.

Vaikutus

Suomen tietopolitiikka kytkeytyy entistä vahvemmin yhteiseen eurooppalaiseen tietopolitiikkaan ja viitekehukseen. Suomi tunnustetaan EU:n sekä muissa kansainvälisissä tiedon hyödyntämisen ja avaamisen yhteistyöverkostoissa ja ekosysteemeissä aktiiviseksi ja merkittäväksi toimijaksi, jonka kanssa halutaan tehdä yhteistyötä. Laajat verkostot ja yhteistyösuhteet luovat Suomelle uusia kehitys- ja oppimismahdollisuuksia, ja kansainvälisten tiedon hyödyntämistä ja avaamista edistävien kehityshankkeiden toteutus mahdollistuu syvenevän yhteistyön ansiosta.

Teema 2: Strategia ja toiminta

Ovatko teeman 2 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Tavoite 2.1

Päätavoite

Asiakkaiden tarpeet ja asiakaslähtöisyyden parantaminen ovat tiedon hyödyntämisen ja avaamisen lähtökohta.

Alatavoitteet

- Organisaatiot ovat tunnistaneet ja kuvanneet tarvittavan tiedon asiakastarpeita vastaavien palveluiden kehittämiseksi ja uudenlaisten palveluiden synnyttämiseksi myös koko yhteiskunnan kannalta.
- Organisaatioissa on määritelty, miten tietoa hyödyntämällä ja avaamalla voidaan kehittää paremmin asiakkaiden tarpeisiin vastaavia palveluita.

Vaikutus

Tieto ja teknologia palvelevat aina ensisijaisesti ihmistä ja asiakasta kuten kansalaista tai yritystä. Julkisen hallinnon toimijat oppivat tuntemaan asiakkaat ja heidän tarpeensa aiempaa paremmin ja pystyvät hyödyntämään tietoa tarpeiden täyttämiseksi. Asiakkaat saavat palvelutarpeitaan entistä paremmin vastaavia ja ennakoivia palveluita oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa. Tiedon hyödyntäminen palveluiden ja toiminnan kehittämisessä parantaa palveluiden sujuvuutta, helpottaa asiointia ja luo aiempaa parempaa asiakaskokemusta ja asiakastyytyväisyyttä sekä kokonaisuutena parantaa kansalaisten elämänlaatua. Yritysten hallinnollinen taakka kevenee ja asiointi nopeutuu. Tieto vahvistaa kansalaisdemokratiaa ja kansalaisten toimijuutta.

Tavoite 2.2

Päätavoite

Tiedon yhteiskunnallinen arvo ja vaikuttavuus sekä hyödyntämisen ja avaamisen tuomat hyödyt on tunnistettu.

Alatavoitteet

- Tiedon yhteiskunnallisen arvon moninaisuus (esim. taloudellinen, kulttuurinen, sosiaalinen) on tunnistettu.
- Tiedon jakamisen vaikutuksia ja vaikuttavuutta yhteiskunnassa seurataan ja arvioidaan.
- Esimerkkejä tiedon hyödyntämisen ja avaamisen lähestymistavoista, menetelmistä ja hyödyistä kerätään ja jaetaan avoimesti.

Vaikutus

Tiedon sekä sen hyödyntämisen ja avaamisen painoarvo ja prioriteetti julkisessa hallinnossa ja yhteiskunnassa kasvaa. Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen vauhdittuu, kun organisaatioiden ymmärrys sen tuomista konkreettisista hyödyistä kasvaa. Organisaatioista

tulee aiempaa motivoituneimpia panostamaan tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen. Julkiseen hallintoon syntyy entistä vahvempi kulttuuri, jossa tiedon hyödyntämisen ja avaamisen onnistumisista ja hyödyistä kerrotaan avoimesti. Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen vaikutuksista aletaan saada entistä paremmin seurantatietoa, jonka ansiosta kehitystä voidaan seurata ja kehitystoimenpiteitä kohdistaa entistä paremmin.

Tavoite 2.3

Päätavoite

Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen on osa organisaatioiden tavoitteita ja strategiaa.

Alatavoitteet

- Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen on määritelty osaksi organisaatioiden tavoitteita ja strategiaa.
- Organisaatioissa on laadittu tiedon hyödyntämisen ja avaamisen toimenpideohjelma.

Vaikutus

Tiedon hyödyntämisestä ja avaamisesta tulee selkeästi määritelty osa organisaatioiden strategista tavoiteasetantaa. Tiedon sekä sen hyödyntämisen ja avaamisen painoarvo ja prioriteetti organisaatioissa kasvaa merkittävästi. Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen vauhdittuu käytännön tasolla, kun kaikilla organisaatioilla on konkreettinen tiedon hyödyntämisen ja avaamisen toimenpideohjelma, jota toimeenpannaan ja jonka toteutumista seurataan aktiivisesti.

Tavoite 2.4

Päätavoite

Tiedon avaaminen, tietoperusteinen päätöksenteko ja johtaminen ovat osa normaalia toimintaa, prosesseja ja toimintakulttuuria.

Alatavoitteet

- Tuotettu tieto on lähtökohtaisesti niin avointa kuin mahdollista.
- Organisaatioissa on määritelty, miten tietoa hyödynnetään päätöksenteossa, johtamisessa eri tasoilla ja toiminnan ohjaamisessa.
- Organisaatioissa on määritelty tiedon avaamisen prosessi sekä roolit ja vastuut.
- Organisaatioissa on määritelty kannustimia tietoa hyödyntävän toimintakulttuurin omaksumiselle.
- Tiedon hyödyntäminen on osa organisaatioiden johtamisjärjestelmää.

Vaikutus

Julkisen hallinnon organisaatioiden toiminta ei perustu mielipiteisiin, luuloihin ja arvauksiin, vaan entistä enemmän tiedosta jalostettuun informaatioon ja ymmärrykseen. Tiedon hyödyntämisestä ja tiedolla johtamisesta tulee organisaatioissa arkipäivää, jonka ansiota pystytään tekemään nopeampia, parempia ja perustellumpia päätöksiä, parantamaan

toiminnan tehokkuutta, kokonaistaloudellisuutta ja vaikuttavuutta sekä kehittämään entistä parempia palveluita. Organisaatioiden valmius ennakoida kasvaa. Työntekijöiden valmiudet ja motivaatio hyödyntää tietoa ja analytiikkaa jokapäiväisessä työssään itsenäisesti kasvavat. Tiedon avoimuudesta tulee organisaatioissa normaali käytäntö ja tiedon avaamisesta suoraviivaista.

Tavoite 2.5

Päätavoite

Tietoa käytetään vastuullisesti ja väärän tiedon levittämistä yhteiskunnassa torjutaan.

Alatavoitteet

- Tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen on luotu yhteiset eettiset periaatteet.
- Organisaatioissa on tunnistettu riskit tiedon käyttämisestä tarkoituksiin, jotka muodostavat riskejä yksityisyydelle, turvallisuudelle ja epäeettiselle toiminnalle.
- Organisaatioissa on käyttöoikeuksien määritely, mihin niiden tietoja saa käyttää tai yhdistää.
- Väärän tai tarkoituksellisesti harhaanjohtavan tiedon eli disinformaation levittämistä yhteiskunnassa torjutaan yhteistyössä.
- Laaditaan yhteiskunnan kriittisten toimintojen edustajien kanssa erityisesti tiedon yhdistelyn aiheuttamista riskeistä tilannearvio ja toimintaehdotukset.

Vaikutus

Suomessa tieto ja teknologia palvelevat ihmistä turvallisesti, vastuullisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla. Organisaatioiden kyvykyys tunnistaa ja hallita tietoon liittyviä riskejä kasvaa. Kansalaisten luottamus julkisen hallinnon kykyyn käsitellä tietoa eettisesti ja turvallisesti edistää toimivan digitaalisen yhteiskunnan kehittymistä. Väärän ja harhaanjohtavan tiedon määrä yhteiskunnassa vähentyy.

Teema 3: Tiedon hallinta

Ovatko teeman 3 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Tavoite 3.1

Päätavoite

Tietoympäristöt tunnetaan ja tietovarannot ovat helposti löydettävissä ja selkeästi kuvattu.

Alatavoitteet

- Tietoaineistot ja tietovirrat on tunnistettu.
- Tietovarantojen, tietoaineistojen ja ohjelmointirajapintojen (API) metatiedot ja käyttöehdot on kuvattu yhtenäisen mallin mukaisesti ja selkeästi tiedonhallintalain mukaisesti.

- Tietovarannot, tietoaineistot ja niihin liittyvät ohjelmointirajapinnat on kuvattu metatietoineen ajantasaisesti keskitetyissä yhteisissä palveluissa.

Vaikutus

Tiedon löydettävyyden parantuminen muodostaa perustan sille, että tietoa pystytään hyödyntämään. Tiedon löydettävyyden parantamisen vähentää päällekkäisen työn määrää tiedon keräämisessä. Laadukkaiden sekä helposti ja kattavasti saatavilla olevien metatietojen ansiosta kerättyä tietoa pystytään hyödyntämään täysimääräisesti ja mahdollisimman monen eri tahon toimesta. Kaikki julkinen tieto on aiempaa helpompi löytää yhdestä paikasta. Tiedon löydettävyyden ja metatiedon ansiosta parantunut tiedon käytettävyys säästää tiedon hyödyntäjien aikaa ja resursseja.

Tavoite 3.2

Päätavoite

Keskeiset kansalliset tietovarannot on tunnistettu ja niiden tieto keskitetysti hyödynnettävissä.

Alatavoitteet

- Organisaatiot on velvoitettu tuottamaan tietoa keskitettyihin ja yhteisiin valtakunnallisiin tietovarantoihin.
- Organisaatiot keräävät tiedot vain kerran keskitettyihin ja yhteisiin valtakunnallisiin tietovarantoihin.
- Samaan aiheeseen liittyvät tiedot ovat helposti löydettävissä ja hyödynnettävissä keskitetyistä palveluista (esim. alustat ja rekisterit).
- Keskitetyille ja yhteisille tietovarannoille on lainsäädännössä nimetty yksi vastuutaho.
- Kriittiset ja arvokkaat tietoaineistot on määritelty ja tunnistettu.

Vaikutus

Keskeisten tietovarantojen tarjoaminen keskitetysti mahdollistaa tietojen nykyistä laajemman hyödyntämisen ja tietojen siiloutuminen vähentyy. Tiedon tarjoaminen ajantasaisena ja laadukkaana helpottuu. Tietoa tarvitsee kerätä vähemmän ja päällekkäisten ratkaisujen määrä vähenee ja kehityskustannukset laskevat, kun organisaatiot voivat hyödyntää aiemmin kerättyä tietoa. Kansalaisilta ja yrityksiltä ei tarvitse kysyä samoja tietoja uudelleen eri organisaatioiden toimesta. Hyötypotentiaaliset, kriittiset ja arvokkaat tiedot saadaan tunnistettua kerättyä yhteisiin tietovarantoihin.

Tavoite 3.3

Päätavoite

Hyödynnettävät tiedot ovat yhteentoimivia ja laadukkaita kansallisten laatukriteereiden mukaisesti.

Alatavoitteet

- Määritelty kansalliset tiedon laatukriteerit, joita päivitetään tarpeen mukaan.
- Organisaatiot huolehtivat tietojensa laadusta kansallisten laatukriteereiden mukaisesti.
- Tieto on rakenteistettu ja kuvattu kansallisten laatukriteerien mukaisesti.
- Tiedon määrittämisessä otetaan huomioon myös muu kuin alkuperäinen käyttö (niin sanotut toissijaiset käyttötarkoitukset).
- Organisaatiot arkistivat tietonsa keskitettyihin ratkaisuihin.

Vaikutus

Tiedon laatu paranee, tiedon luotettavuus kasvaa ja virheellisten tietojen pohjalta tehdyt johtopäätökset vähenevät. Laadukkaat tiedot tehostavat tiedon hyödyntäjien työtä, kun suurempi osa työstä voidaan käyttää analyysiin, tiedon laatuongelmien ratkaisun sijasta. Laadukkaat tiedot tukevat uusien tiedon hyödyntämistapojen ja käyttötarkoitusten syntymistä. Laadukas ja rakenteistettu tieto mahdollistaa uudenlaiset mm. analytiikkaan, koneoppimiseen ja tekoälyyn pohjautuvat sovellukset ja innovatiiviset palvelut. Tiedon hyödyntäminen eri tietojärjestelmien sekä toimijoiden välillä on aiempaa helpompaa. Yhteiset tiedon laatukriteerit vähentävät organisaatioiden tarvetta luoda omia päällekkäisiä tiedon laatukriteereitä ja -mittareita. Tietojen arkistointi helpottuu ja nopeutuu.

Tavoite 3.4

Päätavoite

Tieto on saatavilla ohjelmointirajapintojen (API) kautta ja rajapintoja käytetään aktiivisesti.

Alatavoitteet

- Määritelty yhteiset ohjelmointirajapintalinjaukset tiedon löydettävyyden, hyödyntämisen, uudelleenkäytettävyyden ja yhteentoimivuuden parantamiseksi.
- Ohjelmointirajapintojen hallinta ja kehittäminen toteutetaan yhteisten periaatteiden mukaisesti.
- Tieto on pääsääntöisesti hyödynnettävissä ohjelmointirajapintojen kautta mahdollisimman avoimesti ja oikea-aikaisesti.
- Organisaatiot käyttävät omia ohjelmointirajapintoja aktiivisesti omassa toiminnassaan.

Vaikutus

Ohjelmointirajapintojen merkitys kasvaa teknisestä menetelmästä toiminnan mahdollistajaksi. Tiedon hyödyntämisestä tulee aiempaa nopeampaa, helpompaa ja kustannustehokkaampaa. Tietojärjestelmien välisten integraatioiden kehittäminen nopeutuu ja kustannukset laskevat, ja tieto liikkuu eri tietojärjestelmien ja organisaatioiden välillä aiempaa helpommin ja nopeammin. Palvelut voivat vaihtaa tietoja keskenään ilman tarvetta kysyä tietoa uudelleen kansalaisilta tai yrityksiltä. Ohjelmointirajapintojen löydettävyyden, yhteentoimivuuden ja uudelleenkäytettävyyden vaatimustenmukaisuus sekä tietoturva ja -suoja parantuvat yhteisten API-linjausten ansiosta.

Tavoite 3.5

Päätavoite

Tietoturva- ja tietosuojariskit on tunnistettu, ja tiedon hyödyntämiselle ja avaamiselle on luotu turvalliset käytännöt.

Alatavoitteet

- Organisaatioissa on tunnistettu ja kuvattu tietoturva- ja tietosuojariskit, ja laadittu varautumissuunnitelma.
- Kriittisen tiedon tarjoaminen on turvattu myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.
- Tiedon turvallisesti avaamiseksi (esim. tiedon anonymisointi) on yhteiset periaatteet ja ohjeet.
- Kansalaiset voivat hallita, hyödyntää ja luovuttaa eteenpäin heistä kerättäviä tietoja (omadata).

Vaikutus

Tietomurrot ja tiedon väärinkäyttötapaukset pystytään ennakoimaan ja estämään aiempaa tehokkaammin. Mikäli niitä tapahtuu, pystytään tilanteissa toimimaan nopeasti ja hallitusti, jonka ansiosta haitat voidaan minimoida. Organisaatioiden epävarmuudet ja esteet tiedon hyödyntämiseksi ja avaamiseksi vähentyvät, kun yhteiset pelisäännöt on luotu. Kansalaisista tulee aiempaa halukkaampia luovuttamaan ja luvittamaan tietojaan julkisen hallinnon toimijoiden käyttöön heidän voidessaan luottaa siihen, että tieto on mahdollisimman hyvin suojattu ja he voivat hallinnoida sen käyttöä. Omadata helpottaa kansalaisten asiointia ja mahdollistaa yhteiskunnallisen ongelmien ratkaisua.

Teema 4: Mahdollistajat

Ovatko teeman 4 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Tavoite 4.1

Päätavoite

Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen on resursoitu riittävästi.

Alatavoitteet

- Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen resurssitarpeet huomioidaan kehysvalmistelussa.
- Organisaatioissa on osoitettu riittävästi resursseja tiedon hyödyntämiseen, tiedon laadun parantamiseen, pitkäaikaiseen säilyttämiseen ja avaamiseen.
- Varmistetaan kansallisen kulttuuriperinnön asiakirjallinen turvaaminen, visiotyö ja lainsäädäntöuudistus
- Erityisesti sektorirajat ylittäviä kehittämishankkeita rahoitetaan kehityksen vauhdittamiseksi.

Vaikutus

Ymmärrys tiedon hyödyntämisen, avaamisen ja pitkäaikaisen säilyttämisen tosiasiallisista kustannuksista ja resursointitarpeista kasvaa. Resursointikysymyksiin saadaan luotua uusia ja pitkällä aikavälillä kestäviä ratkaisuja, jonka ansiosta tiedon hyödyntäminen ja avaaminen organisaatioissa vauhdittuu. Sektorirajat ylittävien laajaa vaikuttavuutta tuovien kehittämishankkeiden toteutus vauhdittuu.

Tavoite 4.2

Päätavoite

Tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen on saatavilla kattavasti tukea ja opastusta eri muodoissa.

Alatavoitteet

- Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen edistämiseksi on otettu käyttöön kattavat tukipalvelut.
- Tiedon turvalliseen avaamiseen on luotu käyttäjälähtöinen toimintamalli sekä sitä tukevat ohjeistukset ja ratkaisumallit.

Vaikutus

Tiedon hyödyntämisestä ja avaamisesta tulee aiempaa helpompaa ja ongelmatilanteisiin löytyy nopeammin ratkaisu. Erilaiset tukipalvelut ja -resurssit löytyvät aiempaa helpommin yhdestä paikasta ja ovat hyödynnettävissä ajasta ja paikasta riippumatta. Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen tukipalveluista tulee aiempaa käyttäjälähtöisempiä ja tiedon hallinnoijien ongelmatilanteet konkreettisemmin ja perusteellisemmin huomioivia.

Tavoite 4.3

Päätavoite

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen osaamisen taso on korkea ja osaamisen kehittämiseen on tarjolla selkeitä koulutuspolkuja.

Alatavoitteet

- Julkinen hallinto tekee tutkimus- ja koulutusyhteistyötä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa sekä yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa tiedon hyödyntämisen ja avaamisen osaamisen kehittämiseksi.
- Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen osaamisen kehittämiseksi on toteutettu yhteiset koulutuspolut.
- Eri koulutustasojen omaaville henkilöille on avattu uusia työtehtäviä ja -paikkoja työllisyystavoitteet huomioiden.

Vaikutus

Julkisen hallinnon ja kansalaisten kyky tuottaa, ymmärtää ja hyödyntää tietoa kasvaa ja edistää Suomen kilpailukykyä ja menestymistä globaalissa toimintaympäristössä. Organisaatioissa henkilöstön tiedon hyödyntämisen ja avaamisen osaamisen kasvattaminen helpottuu ja nopeutuu selkeiden koulutuspolkujen ja -mahdollisuuksien ansiosta. Koulutusmahdollisuudet ovat entistä laadukkaampia sidosryhmäyhteistyön ansiosta. Uudet

työntekijät luovat uusia mahdollisuuksia eri koulutustasoisille tiedon hyödyntämisen ammattilaisille työskennellä julkisessa hallinnossa ja osaltaan kasvattaa julkisen hallinnon osaamistasoa.

Tavoite 4.4

Päätavoite

Tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen on tarjolla avoimia alustoja, kehitysympäristöjä ja työkaluja.

Alatavoitteet

- Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen käytännön tueksi tarjotaan keskitetysti avoimia teknologisia alustoja, kehitysympäristöjä ja työkaluja.
- Avoimien ratkaisujen kehittämiseen osallistuminen on helppoa ja siihen kannustetaan.
- Digi- ja väestötietoviraston yhteentoimivuusalustaa hyödynnetään yhteentoimivuuden parantamiseen.

Vaikutus

Helposti ja nopeasti saatavilla olevat avoimet teknologiset alustat, kehitysympäristöt ja työkalut esim. anonymisointiin ja pseudonymisointiin toimivat kiihdyttiminä ja nopeuttavat tiedon turvallista hyödyntämistä ja avaamista. Avoimet yhteiskäyttöiset ratkaisut säästävät organisaatioiden kehitys- ja ylläpitokustannuksia ja aikaa. Yhteentoimivuusalustan hyödyntäminen parantaa tiedon semanttista yhteentoimivuutta, jonka ansiosta tietoa voidaan siirtää tehokkaasti ja koneluettavasti eri järjestelmien ja organisaatioiden välillä ja luoda uudenlaisia tietoyhdistelmiä.

Lahti Tanja
Valtiovarainministeriö

Lahti Tanja
Valtiovarainministeriö